

בית משפט השלום ברחובות

03 מאי 2016

תא"מ 9540-02-15 אופיר ואח' נ' לופטהנזה נתיבי אוויר גרמניים

לפני כבוד השופט איל באומגרט

התובעים

1. ניר אופיר

2. טל אופיר

3. רינת שריקי

4. גלית שושן

5. אושרי שושן

נגד

הנתבעת

לופטהנזה נתיבי אוויר גרמניים

נוכחים:

ב"כ התובעים - עו"ד אשר רוטבאום

ב"כ הנתבעת - עו"ד שפירא

חקיקה שאוזכרה:

[תקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד-1984](#)[חוק שירותי תעופה \(פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה\), תשע"ב-2012: סע' 1, 6\(ב\), 6\(ג\), 6\(ה\), 11, 11\(א\), 11\(ב\), 11\(ב\)](#)

מיני-רציו:

* בית המשפט הורה לנתבעת לפצות את התובעים בגין ביטול טיסת חזרה לישראל. נפסק, כי עם כל הכבוד הראוי לפרשנות לשונית דווקנית של סעיפי חוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה), דומה שבעשורים האחרונים, נעה הרוח הפרשנית של בתי המשפט, מאותה פרשנות בלשנית, לפרשנות של רוח החוק וכוונת המחוקק.

* נזיקין – אחריות – חברות תעופה

התובעים הגישו כנגד הנתבעת תביעה על פי חוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה), זאת בעקבות ביטול טיסת חזרה לישראל.

בית המשפט פסק כלהלן:

הנטל להוכיח שהטיסה בוטלה בשל נסיבות מיוחדות שאינן בשליטת הנתבעת ולא יכולה הייתה למנוע את אותן נסיבות, מוטל מכח סעיף 6(ה) לחוק, על הנתבעת. היא כשלה בכך ויכולה הייתה לעמוד בנטל ההוכחה, שהרי הראיות בשליטתה ובידיעתה המלאה ואם בחרה שלא לעשות כן, חזקה שעשתה זאת מטעמים השמורים עמה, שאין בהם כדי להיטיב עמה.

עם כל הכבוד הראוי לפרשנות לשונית דווקנית של סעיפי חוק שירותי תעופה (פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה), דומה שבעשורים האחרונים, נעה הרוח הפרשנית של בתי המשפט, מאותה פרשנות בלשנית, לפרשנות של רוח החוק וכוונת המחוקק.

פסק דין

לפני תביעה כספית שהוגשה כתביעה בסדר דין מהיר, על סך של 35,000 ₪.

כמצוות [תקנות סדר הדין האזרחי](#), הצדדים סיכמו בעל פה בתום שמיעת הראיות, פסק הדין ניתן לאחר שמיעת הראיות ויידרש לעיקרי טענות הצדדים בלבד.

אין חולק כי התובעים רכשו כרטיסי טיסה מהנתבעת שהינה מפעיל טיסה כהגדרתו [בסעיף 1 לחוק שירותי תעופה \(פיצוי וסיוע בשל ביטול טיסה או שינוי בתנאיה\)](#), תשע"ב-2012 (להלן: "החוק"). התובעים, 5 במספר, רכשו כרטיסי טיסה בנתיב ת"א – פרנקפורט, ת"א. טיסת החזרה של התובעים אמורה הייתה להתקיים ביום 2.8.14 ואמורה הייתה להמריא בשעה 21:35 ולנחות בבן גוריון, ישראל, בשעה 02:40.

אולם, ביני לביני, במהלך חודש יולי 2014 התקיים בארץ מבצע צוק איתן.

הנתבעת הודיעה ביום 29.7.14 לתובעים, על ביטול טיסת החזור, תוך שהיא מודיעה להם שהם ימריאו מפרנקפורט למינכן ביום 2.8.14, כאשר שעת ההמראה היא 21:15 וטיסת ההמשך ממינכן לת"א תצא ביום 2.8.14, בשעה 22:55.

דא עקא, שעה שהתובעים הגיעו לצורך ביצוע טיסת ההמשך, נודע להם כי זו תמריא בשעה 06:10, כך שבסופו של יום, הם נחתו בישראל ביום 3.8.14, בשעה 10:44.

התובעים פנו לנתבעת מכח הוראות החוק בבקשה לפיצוי. בקשתם נדחתה ומכאן התביעה היום.

מטעם התובעים, העיד מר ניר אופיר, הוא חזר על עיקרי כתב התביעה, אשר פורטו לעיל ומכאן הדרישה לפיצויים. בחקירתו הנגדית, לאחר שנשאל על כך, הסב מר אופיר את תשומת לב ב"כ הנתבעת, לכך שגם בהמלצות רשות התעופה האירופאית מיום 24.7.14, קיימת המלצה לשקול, במהלך המצב הביטחוני השורר בארץ, שיקולי בטיחות.

מטעם הנתבעת, הוגש תצהירה של הגב' יפעת זליגר (להלן: "זלינגר"). בתצהירה מפרטת זלינגר כי הטיסה המקורית בוטלה נוכח פרוץ מבצע צוק איתן ונוכח המצב הביטחוני אשר שרר בישראל. בתצהירה פירטה זלינגר את העובדה שבוצע ירי רקטות לעבר ישובים שונים ברחבי המדינה, כאשר חלקם כוון לעבר שדה התעופה בן גוריון. הוסיפה והצהירה זלינגר כי הנתבעת פועלת על פי שיקולי בטיחות וביטחון, כאשר ביטחון נוסעיה וצוות המטוס הוא בראש מעייניה.

דא עקא, במהלך חקירתה הנגדית של זלינגר, הסתבר כי בתקופה הצריכה לעניין היא עבדה כפקידה במח' הזמנות. היא הוסיפה והעידה בהגינות וביושר שלא ניהלה את המחלקה והמידע אשר עליו העידה והצהירה, נמסר לה בעל פה, במסגרת עבודתה על ידי מנהלת מח' ההזמנות.

יודגש, שהגברת זלינגר העידה ביושר רב, שמעולם לא ראתה תשדורת כתובה או הוראה כתובה של גורם מוסמך אצל הנתבעת, אשר הורה על ביטול הטיסה המקורית, עקב שיקולי ביטחון ומבצע צוק איתן. היא העידה שככל הנראה קיים מכתב בנושא, אך אינו נמצא עמה ולא ראתה אותו. זלינגר העידה, הלכה למעשה, עדות מפי השמועה. היא העידה שמנהלת מח' ההזמנות, בפגישת תדרוך יומית, ככל הנראה, מסרה את המידע. המדובר, כאמור לעיל, בעדות מפי השמועה.

ראוי היה שהנתבעת, שהצהירה שהינה גוף הפועל באופן סדור ומסודר, ששיקולי ביטחון לנגד עיניו, תמציא לכל הפחות את אותו מכתב או את אותה הוראה כתובה, לפיה, הטיסה המקורית בוטלה עקב שיקולי ביטחון. ניתן היה להגיש את אותו מסמך או להעיד את מנהלת מח' ההזמנות, שזלינגר העידה שלכאורה ראתה את אותו מסמך.

ויודגש, עצם קיומו של מבצע צוק איתן, הוא בידיעה שיפוטית. אולם, שיקולי ביטחון או שיקול אחר של מפעיל טיסה, אינם בידיעתו השיפוטית של בית משפט וגם אם מפעיל טיסות רשאי שלא לקיים טיסות עקב מצב ביטחוני, הרי אם זהו הנימוק לביטול הטיסה, יש להעיד גורם מוסמך, אשר שקל את אותם שיקולים, או לכל הפחות להגיש את המסמך ממנו ניתן ללמוד שהשיקולים הרלוונטיים נלקחו בחשבון.

לא זו אף זו, כאמור, התובעים פנו במכתב דרישה לנתבעת וזו השיבה ביום 16.10.14 ובפסקה הרביעית, שורה שלישית, מציינת הנתבעת כי השיקול שהוביל לביטול הטיסה הוא שיקול פוליטי. ככל הידוע לבית המשפט, המצב הפוליטי במדינת ישראל, מאז הקמתה, היה יציב ואינו מהווה ולא יכול להוות שיקול לביטול טיסה. חזקה על הנתבעת שהיא יודעת להתנסח כראוי, גם באנגלית, למרות שמדובר בחברת טיסה גרמנית ואם כתבה במכתב רשמי שהשיקול הוא פוליטי ולא ביטחוני, הרי שגם מתעורר ספק באשר למהימנות הדיווח והעילה לביטול הטיסה.

יובהר, כי הנטל להוכיח שהטיסה בוטלה בשל נסיבות מיוחדות שאינן בשליטת הנתבעת ולא יכולה היתה למנוע את אותן נסיבות, מוטל מכח [סעיף 6\(ה\)](#) לחוק, על הנתבעת. היא כשלה בכך ויכולה

היתה לעמוד בנטל ההוכחה, שהרי הראיות בשליטתה ובידיעתה המלאה ואם בחרה שלא לעשות כן, חזקה שעשתה זאת מטעמים השמורים עמה, שאין בהם כדי להיטיב עמה.

בסיכומיו שובי הלב, הפנה ב"כ הנתבעת, לאסופת פסקי דין, בהם הוגשו תביעות בגין ביטולי או דחיות טיסה, תוך כדי קיומו של מבצע צוק איתן. באותם מקרים אשר התבררו בבתי המשפט לתביעות קטנות, נטל ההוכחה הוא אחר, בית המשפט שם אינו כפוף לסדרי דין ולדיני ראיות ולא זו אף זו, דומה שלא היתה מחלוקת שם בעניין השיקולים הביטחוניים. בענייננו, כאמור לעיל, לא הוכח השיקול הביטחוני.

עם זאת, סבור ב"כ הנתבעת, שעדיין דין התביעה להידחות, תוך כדי כך שהוא מפנה לחיבור סעיפים שונים ומציין כך: הוא מפנה [לסעיף 6\(ג\)\(3\)](#) לחוק, הקובע כי נוסעים שטיסתם לכאורה בוטלה, לא יהיו זכאים לפיצוי, אם הוצאה טיסה חלופית "שמועד המראתה הוא לכל היותר שעה לפני מועד הטיסה הנקוב בכרטיס הטיסה המקורי, ומועד נחיתתה ביעד הסופי הוא לא יאוחר משעתיים מהמועד המקורי לנחיתה באותו יעד".

בהגינות, ב"כ הנתבעת מודה כי בסופו של יום, הטיסה החלופית יצאה באיחור של 7 שעות ונחתה בארץ, גם כן באיחור של 7 שעות, לכל הפחות. אולם, לשיטתו, אם כך הם פני הדברים, התביעה צריכה להיות בגין טיסה שנדחתה או איחרה ולא בגין טיסה שבוטלה, תוך שהוא מפנה לדקויות, הפרשנויות והלשוניות של [סעיף 6\(ג\)\(3\)](#) לחוק.

בכל הכבוד הראוי, קשה להלום את הפרשנות הדווקנית שאינה הולמת את רוח החוק, אותה מבקש ב"כ הנתבעת שבית המשפט יאמץ. גם פרשנות לשונית דווקנית מתקשה להכיל את הפרשנות שמבקש ב"כ הנתבעת, מבית המשפט, לאמץ. כאשר המחוקק ביקש לנקוב במועד המראה או נחיתה נקוב, הוא השתמש בתיבה "נקוב" - ראו [סעיף 6\(ג\)\(3\)](#) לחוק. בענייננו, הטיסה החלופית יצאה באיחור של 7 שעות, כך שדומה שאינה יכולה להיכנס לגדרי הסעיף המבוקש על ידי ב"כ הנתבעת וגם מועד הנחיתה הסופי היה יותר משעתיים מהמועד המקורי, לנחיתה באותו יעד – בן גוריון - ישראל.

מאותם שיקולים שפורטו לעיל, דין טענתו של ב"כ הנתבעת, כי מכח [סעיף 6\(ב\)](#) לחוק, יש מקום להפחית את הפיצויים במחצית – להידחות. בסופו של יום, האיחור במועד הנחיתה ליעד הסופי, היה מעבר ל- 3 שעות מהמתוכנן.

עם כל הכבוד הראוי לפרשנות לשונית דווקנית של סעיפי חוק, דומה שבעשורים האחרונים, נעה הרוח הפרשנית של בתי המשפט, מאותה פרשנות בלשנית, לפרשנות של רוח החוק וכוונת המחוקק.

משכך, יש מקום להורות על פיצוי סך של 2,060 ₪ לכל אחד מהתובעים, שהם חמישה במספר.

עוד מבקש ב"כ התובעים להורות על פיצוי מכח [סעיף 11 לחוק](#). [סעיף 11](#) קובע כי בית המשפט רשאי לפסוק פיצוי בסכום שלא יעלה על 10,280 ₪ לכל תובע, בהתקיים אחד מחמשת המקרים המנויים שם, כאשר דומה שבענייננו, מתקיימת החלופה המנויה [בסעיף 11\(א\)\(1\)\(ב\)](#) לחוק, דהיינו "לא נתן הטבות לנוסע שטיסתו בוטלה, בניגוד להוראות סעיף 6 לחוק".

עוד קובע המחוקק [בסעיף 11\(ב\)](#) לחוק כי בין היתר בבוא בית המשפט לקבוע את גובה הפיצויים לדוגמא, על בית המשפט לבחון את השיקולים הבאים והם: אכיפת החוק והרתעה מפני הפרתו, עידוד הנוסע למימוש זכויותיו, היות ההפרה הפרה חוזרת, חומרת ההפרה ונסיבותיה ושוויה הכספי של העסקה שבקשר אליה בוצעה ההפרה.

לבית המשפט לא הובאו נתונים באשר לשווי העסקה המקורית. דומה שאין מקום להרתיע את הנתבעת מפני הפרת החוק ולא הובאו ראיות בפני בית המשפט על כך שמדובר בהפרות חוק חוזרות ונשנות. ההפרה, כשלעצמה, אינה מן החמורות, כך שגם בית המשפט שמע מן התובע, שהצהיר כי בזמן ההמתנה במינכן, הם קיבלו משקאות ומאכלים קלים.

עם זאת, מתקיימת החלופה של "עידוד הנוסע למימוש זכויותיו".

בשים לב למכלול הנתונים והשיקולים שהובאו לעיל, מוחלט בזאת כי מכח [סעיף 11 לחוק](#), תוסיף ותשלם הנתבעת לכל תובע, סך של 1,500 ₪.

באשר לתביעה מכח אמנת מונטריאול, דומה שב"כ התובעים חזר בו בסיכומיו מתביעה בגין ראש נזק זה וממילא לא הוכחו הנזקים הנדרשים על פי אמנת מונטריאול.

המורם מן המקובץ הוא כי הנתבעת תשלם לתובעים את הסך של 2,060 ₪ כפול 5, שהם 10,300 ₪ וכן סך של 1,500 ₪ כפול 5, שהם 7,500 ₪. ובסך הכל, תשלם הנתבעת לתובעים, סך של 17,800 ₪. לסכום זה יש להוסיף שכ"ט עו"ד, בשיעור של 4,165 ₪ (כולל מע"מ) וכן, את מלוא אגרת בית המשפט.

לא ישולמו הסכומים האמורים בתוך 30 ימים מהיום, יישאו הפרשי הצמדה וריבית כחוק.

זכות ערעור כחוק, לבית המשפט המחוזי מרכז בלוד.

ניתן והודע היום כ"ה ניסן תשע"ו, 03/05/2016 במעמד הנוכחים.

איל באומגרט, שופט

אתי

הוקלד על ידי אתי כהן

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, תיקיה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)

איל באומגרט 54678313-/
נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה